

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ ВОДОВОД ЛЕСКОВАЦ

ПРОГРАМ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА ЗА 2023. ГОДИНУ

Лесковац, новембар 2022. године

Садржај

1.	Увод.....	2
2.	Основни подаци о предузећу	2
3.	Мисија	3
4.	Визија	4
5.	Законска регулатива	4
6.	Дугорочни и средњорочни планови предузећа	7
7.	Органи управљања.....	7
7.1.	Организација предузећа	8
8.	Циљеви предузећа у 2023. години.....	9
9.	Кључне активности потребне за достизање циљева	10
9.1.	Активности које предузеће планира да спроведе у циљу унапређења корпоративног управљања	10
9.2.	Систем управљања квалитетом	11
9.3.	Финансијско управљање и контрола	12
10.	Основе за израду програма пословања за 2023. годину.....	13
10.1.	Физички обим активности	13
10.2.	Финансијска пројекција - Биланс успеха	13
10.3.	Биланс стања на дан 31.12.2023. године.....	14
10.4.	Извештај о токовима готовине у периоду од 01.01.- 31.12.2023. године	14
10.5.	Расподела добити.....	15
11.	Цене	15
11.1.	Цене услуга	15
12.	Управљање ризицима	17
13.	Политика зарада и запошљавања	20
13.1.	План запослености.....	20
13.2.	Маса зарада	21
14.	Проблеми пословања	22
15.	Активности сектора прераде воде за 2023. годину.....	23
15.1.	Одржавања и мониторинг акумулације „Барје“	24
15.1.1.	Одржавање акумулације „Барје“	24
15.1.2.	Мониторинг акумулације „Барје“.....	25
15.2.	Текуће одржавање ППВ “Горина”	25
16.	Активности службе прераде отпадне воде ЦППОВ Богојевце	26
17.	Активности техничког сектора у 2023. години.....	30
17.1.	Предузимање мера за смањење губитака воде у систему	31
17.2.	Унапређење техничке опремељености предузећа	32
17.3.	Прикључење и превезивање потрошача на водоводну мрежу.....	33
17.4.	Уградња водомера на даљинско читавање.....	33
17.5.	Одржавање резервног изворишта	34
17.6.	Планиране активности службе одржавања канализационог система и објеката у 2023. години	34
17.7.	Активности службе одржавања о сервисирања водомера у мрежи и лабораторије за контролисање водомера у 2023. години.....	36
17.8.	Инвестиције.....	37
18.	Планиране активности правног сектора предузећа у 2023. години.....	37

1. Увод

Лесковачко подручје располаже најквалитетнијим подземним водама, захваљујући чему је снабдевање становништва водом, дуго вршено из локалних захвата, углавном бунара и ручних пумпи. Формирањем предузећа за снабдевање града Лесковца водом, јануара 1954. године, започиње етапа интензивног експлоатисања резерви подземних вода.

Дугорочна и трајна оријентација за снабдевање водом града Лесковца и насељених места, решена је завршетком и пуштањем у рад 21.04.2011. године водосистема “Барје”. Његова изградња обезбедила је здраву, хигијенски исправну воду многим будућим генерацијама.

Данас, ЈКП Водовод представља организационо и структурално сложено предузеће чији је основни задатак прерада и дистрибуција воде и пречишћавање отпадних вода на територији града Лесковца. Водоснабдевање се обезбеђује из регионалног водосистема “Барје”, који се састоји из акумулације запремине 40,67 милиона m^3 воде и постројења за прераду воде “Горина” са укупним капацитетом од 840 l/s . Постројење представља сигуран и поуздан систем прераде воде.

У развоју предузећа значајни догађаји су:

- завршетак пројекта и изградње канализационе мреже током 1959. године,
- изградња главних колектора за канализациону мрежу,
- формирање сопствене лабораторије за испитивање квалитета воде 1966. године,
- почетак рада водосистема “Барје” 2011. године и
- почетак рада ЦППОВ у Богојевцу 27.12.2021. године.

Највећи део градске канализације је општег типа каналисања, за прихват фекалних вода домаћинства, индустрије и атмосферских вода са коловоза. Све отпадне воде, се градским канализационим колектором, доводе до Централног постројења за пречишћавање отпадних вода – ЦППОВ у Богојевцу, где се након третмана упуштају у реципијент Јужну Мораву.

2. Основни подаци о предузећу

Предузеће послује под именом: Јавно комунално предузеће Водовод, Лесковац

Скраћено пословно име: ЈКП Водовод Лесковац

Седиште: Лесковац

Улица и број: Пана Ђукића 14

Матични број: 07204752

ПИБ: 100524193

е-маил: office@vodovodle.rs

Шифра делатности: 3600 и 3700

Основна делатност ЈКП Водовод Лесковац је:

- снабдевање водом за пиће системом јавног водовода и обављање послова сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода системом јавне канализације.

Поред основних делатности предузеће обавља и друге делатности као што су:

- изградња водоводне и канализационе мреже,
- уклањање отпадних вода,
- послови одржавања јавних чесми и фонтана,
- изградња градских цевовода, извођење комуналних грађевинских радова, водоводних и канализационих прикључака, одржавање водоводне мреже и др,
- изградња хидрограђевинских објеката, реконструкција и оправка канала, базена, резервоара за воду, цевовода и осталих хидрограђевинских и комуналних објеката који су у функцији снабдевања водом и одвођења отпадних и атмосферских вода,
- пројектовање и надзор грађевинских и других објеката, израда инвестиционо–техничке документације у функцији текућег и инвестиционог одржавања,
- поправка, сервисирање и контролисање водомера,
- производња електричне енергије за сопствене потребе,
- сервис и услуга трећим лицима.

3. Мисија

Мисија предузећа дефинише сврху постојања предузећа и представља основни оквир пословања и развоја.

ЈКП Водовод Лесковац своју мисију сагледава у континуалном обављању поверених делатности из области сакупљања, прераде, дистрибуције воде за пиће, одвођење и пречишћавање отпадних вода према највишим стандардима заштите животне средине на савремен и еколошки прихватљив начин, уз максимално поштовање локалне заједнице у којој послује.

Сврха постојања, рада и развоја предузећа ЈКП Водовод Лесковац је у континуалној испоруци здраве и исправне воде за пиће нашим корисницима, кроз модерну организацију, менаџмент предузећа и стручност свих запослених, што омогућава сигурно и редовно пружање наших услуга.

Јасна оријентација предузећа огледа се кроз непрекидно унапређење квалитета наших услуга и задовољење потреба наших корисника. Приоритет предузећа увек се огледао у успостављању дугорочног поверења са корисницима наших услуга, као и квалитетних пословних односа са нашим пословним партнерима. Задовољство запослених у нашем предузећу, њихово усавршавање и напредовање остаје и надаље наша мисија, зарад перманентног побољшања квалитета наших пружених услуга.

4. Визија

ЈКП Водовод Лесковац у наредном планском периоду има јасну оријентацију на ширењу постојеће водоводне мреже у сарадњи са оснивачем ради континуалног и квалитетног водоснабдевања свих насељених места, уз рационализацију трошкова пословања и повећање укупног прихода.

Стручно оспособљени кадар савесно и одговорно, у складу са највишим професионалним стандардима, обавља послове, изграђујући односе поверења са корисницима. Кориснику су лако доступне све сервисне информације и информације о активностима и пословању предузећа.

Системски и плански се ради на стабилном развоју предузећа уз сталну имплементацију нових идеја и техничких иновација. Уз сталну сарадњу са оснивачем реализују се инвестиције у циљу што квалитетнијег живота локалне заједнице и стварање најбољих услова за привлачење инвестиција. ЈКП Водовод Лесковац има заокружен систем комуналне инфраструктуре у области водоснабдевања, с обзиром да у свом саставу има регионални водосистем "Барје", постројење за прераду воде "Горина", дистрибутивни систем водоводне и канализационе мреже и постројење за пречишћавање отпадних вода – ЦППОВ Богојевце, што ће створити повољну климу за привлачење нових инвестиција у граду.

Поштујући законску регулативу штитимо животну средину бринући о квалитету живота у заједници у којој послујемо и активно радимо на ширењу свести о значају заштите животне средине.

Заштита и очување животне средине као и очување здравља грађана су основни циљеви пројекта "Централно постројење за пречишћавање отпадних вода града Лесковца".

Екологија и еколошка свест постају нови начин живота, а потреба за чистом водом све већа. Новцем не можемо купити здравље, зато екологија нема цену.

5. Законска регулатива

ЈКП Водовод Лесковац у свом пословању примењује следећа законска, подзаконска и интерна општа акта од посебног значаја:

- Закон о јавним предузећима ("Сл. гласник РС", бр. 15/2016 и 88/2019),
- Закон о привредним друштвима ("Сл. гласник РС", бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019 и 109/2021),
- Закон о јавној својини ("Сл. гласник РС", бр. 72/2011, 88/2013, 105/2014, 104/2016 - др. закон, 108/2016, 113/2017 и 95/2018),
- Закон о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 104/2016 и 95/2018),
- Закон о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 -др. закон, 101/2016 -др. закон и 47/2018),

- Закон о водама ("Сл. гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. Закон),
- Закон о енергетици ("Сл. гласник РС", бр. 145/2014 и 95/2018 - др. закон),
- Закон о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. закон),
- Закон о заштити потрошача ("Сл. гласник РС", бр. 62/2014, 6/2016 - др. закон и 44/2018,"Сл. гласник РС", бр 88/2021),
- Закон о слободном приступу информација од јавног значаја ("Сл. гласник РС", бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010 и 105/2021),
- Закон о општој безбедности производа ("Сл. гласник РС", бр. 41/2009 и 77/2019),
- Закон о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС", бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017 - др. закон),
- Закон о безбедности хране ("Сл. гласник РС", бр. 41/2009 и 17/2019),
- Закон о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019 и 72/2019),
- Закон о раду ("Сл.гласник РС",бр.24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17, 113/17 и 95/18),
- Закон о рачуноводству ("Сл. гласник РС", бр. 62/2013 и 30/2018),
- Закон о ревизији ("Сл. гласник РС", бр. 62/2013 и 30/2018),
- Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015),
- Закон о финансирању локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", бр. 62/2006, 47/2011, 93/2012, 99/2013 - усклађени дин. изн., 125/2014 - усклађени дин. изн., 95/2015 - усклађени дин. изн., 83/2016, 91/2016 - усклађени дин. изн., 104/2016 - др. закон, 96/2017 - усклађени дин. изн., 89/2018 - усклађени дин. изн., 95/2018 - др. закон и 86/2019 - усклађени дин. изн.),
- Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору ("Сл. гласник РС", бр. 68/2015, 81/2016 - одлука УС и 95/2018),
- Закон о озакоњењу објеката ("Сл. гласник РС", бр. 96/2015 и 83/2018),
- Закон о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон и 9/2020)
- Закон о ванредним ситуацијама ("Сл. гласник РС", бр. 87/2018),
- Закон о одбрани ("Сл. гласник РС", бр. 116/2007, 88/2009, 88/2009 - др. закон, 104/2009 - др. закон, 10/2015 и 36/2018),
- Закон о приватном обезбеђењу ("Сл. гласник РС", бр. 104/2013, 42/2015 и 87/2018),
- Закон о оружју и муницији ("Сл. гласник РС", бр. 20/2015, 10/2019 и 20/2020),
- Закон о осигурању ("Сл. гласник РС", бр. 139/2014),
- Закон о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 и 20/20),

- Закон о заштити података о личности ("Сл. гласник РС", бр. 87/2018),
- Закон о прекршајима ("Сл. гласник РС", бр. 65/2013, 13/2016 и 98/2016 - одлука УС 91/2019),
- Закон о привредним преступима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 4/77, 36/77 - испр., 14/85, 10/86, 74/87, 57/89 и 3/90 и "Сл. лист СРЈ", бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/2001 и "Сл. гласник РС", бр. 101/2005 - др. закон),
- Законик о кривичном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014 и 35/2019, 27/21- одлука УС и 62/2021- одлука УС),
- Кривични законик ("Сл. гласник РС", бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019),
- Одлука о усклађивању Одлуке о оснивању Јавног комуналног предузећа ЈКП Водовод из Лесковца са Законом о јавним предузећима од 22.09.2016 год,
- Статут ЈКП Водовод Лесковац („Сл.гласник града Лесковца“, бр. 1/2013, 13/2013, 029/2016),
- Одлука о водоводу и канализацији града Лесковца („Сл.гласник града Лесковца“, бр. 11/15, 16/17),
- Акт о процени ризика ЈКП Водовода Лесковац бр.8791 од 17.11.2021. године,
- Акт о измени и допуни акта о процени ризика бр. 8142 од 03.10.2022. године,
- Каталог личних заштитних средстава и опреме које припадају запосленима у ЈКП Водовод Лесковац бр 9800 од 16.12.2021. године,
- Измена и допуна каталога личних заштитних средстава и опреме које припадају запосленима у ЈКП Водовод Лесковац бр 8584 од 14.10.2022. године,
- Правилник о боји и саставним деловима униформе службеника обезбеђења ЈКП Водовод Лесковац бр. 2071 од 26.03.2021. године,
- Правилник о начину евидентирања, класификовања, архивирања и чувања архивске грађе и документарног материјала са листом категорија архивске грађе и документарног материјала бр, 50/22 од 21.07.2022. године,
- Правилник о организацији рада и систематизацији послова и радних задатака бр. 7244 од 28.09.2021. сагласност Градоначелника бр. 2681/2021-IV од 26.10.2021. године,
- Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији рада и систематизацији послова и радних задатака бр.5164 од 28.06.2022. године, сагласност градоначелника 1406/2022-IV од 28.06.2022. године,
- Правилник о начину евидентирања, заштите и коришћења електронских докумената бр.51/22 од 21.07.2022. године,
- Правилник о раду бр.699 од 29.01.2015. године,
- Правилник о измени и допуни правилника о раду бр. 446 од 17.01.2017. године,
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће ("Сл. лист СРЈ", бр. 42/98 и 44/99 и "Сл. гласник РС", бр. 28/2019),
- Правилник о безбедности и здравља на раду 95/16 од 05.12.2016. године,

- Правилник о измени и допуни Правилника о раду ЈКП Водовод Лесковац бр 446 од 17.01.2017. године,
- Правилник о кацеларијском и архивском пословању,
- Правилник о начину решавања рекламација корисника комуналних услуга,
- Правилник о санитарно техничким условима за испуштање отпадне воде у јавну канализацију бр 06-10/17-I од 28.12.2017. године,
- Правилник о службеним путовањима 64/17-1 од 09.08.2017. године,
- Правилник о коришћењу службених мобилних телефона и СИМ картица у ЈКП Водовод Лесковац бр. 3013 од 12.05.2020. године,
- Правилник о трошковима репрезентације бр 2/16 од 05.01.2016. године,
- Правилник о алко-тесту бр 10621 од 28.09.2016. године,
- Правилник о изменама правилника о алко-тестирању бр. 2427 од 14.03.2017. године,
- Правилник о ближем уређењу поступка јавне набавке у ЈКП Водовод Лесковац бр.5400/31.07.2020. године,
- Правилник о заштити података о личности бр.4343 од 21.06.2021. године,
- Правилник о безбедности информационо-комуникационог система ЈКП Водовод 64/18 од 02.11.2018. године,
- Кодекс пословног понашања и пословне етике бр 4006 од 25.04.2017. године.

6. Дугорочни и средњорочни планови предузећа

Дугорочни план пословне стратегије и развоја ЈКП Водовод Лесковац за период 01.01.2022. – 31.12.2026. године усвојен је на седници Надзорног одбора 29.11.2021. године Одлуком бр.67/21 и дата сагласност од стране Скупштине града Лесковца по Решењу бр. 06-9/21-I од 29. децембра 2021. године. Документ дефинише оквир пословања предузећа у наредном петогодишњем периоду. Он је обавеза предузећа према Закону о јавним предузећима и приказује стање у предузећу, правну форму и власничку структуру, законски и стратешки оквир на националном и локалном нивоу, стратешке правце унапређења основних делатности, унапређење предузећа, кадровску политику и план запошљавања, политику цена комуналних услуга, оквирни план инвестиција и инвестициону политику и дефинисање мера за реализацију дугорочног плана.

Средњорочни план пословне стратегије и развоја ЈКП Водовод Лесковац за период 01.01.2020.-31.12.2022. године усвојен је на седници Надзорног одбора 11.12.2019. године Одлуком бр.81/19 и дата сагласност од стране Скупштине града Лесковца по Решењу бр. 06-9/19-I од 21. децембра 2019. године.

7. Органи управљања

Органи управљања у ЈКП Водовод Лесковац су:

- Надзорни одбор
- Директор

Надзорни одбор Јавно комуналног предузећа има три члана и то председника и чланове надзорног одбора, од којих је један члан из реда запослених. Чланове именује Скупштина града Лесковца.

Надзорни одбор предузећа ради у саставу:

Име и презиме	Образовање	Ниво управљања	Именовање
Славиша Здравковић	дипл.екон.	Председник	Решење бр. 06-5/21 - I од 14.09.2021.год.
Милан Димитријевић	дипл.инж.арх.	Члан	Решење бр. 06-5/21 - I од 14.09.2021.год.
Војислав Станковић	дипл.инж.грађ.	Члан из реда запослених ЈКП Водовод-а	Решење бр. 06-5/21 - I од 14.09.2021.год.

Табела 1. Надзорни одбор

На функцију директора предузећа именован је Станиша Ристић дипломирани економиста решењем Скупштине града Лесковца бр. 06 -2/21 - I од 02.04.2021.године.

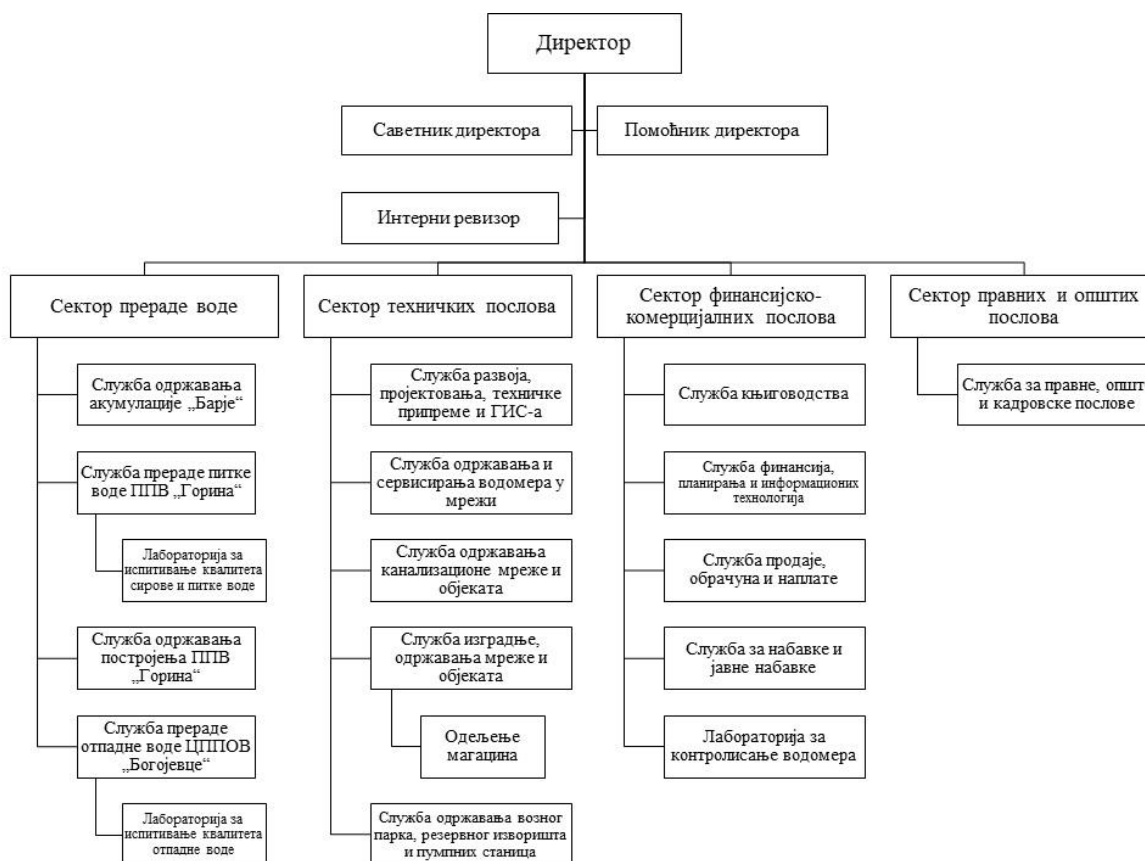
Руководећи тим предузећа чине :

- помоћник директора, Маја Милошевић-Милојевић, дипл.инж.арх.
- извршни директор сектора прераде воде, Бобан Стефановић, дипл.инж.маш.
- извршни директор техничких послова, Вања Кузмановић, дипл.инж.грађ.
- извршни директор финансијско-комерцијалних послова, Татјана Филиповић, дипл.екон.
- извршни директор правних и општих послова, Нинослав Костић, дипл. прав.

7.1. Организација предузећа

ЈКП Водовод је организован тако да чини економску целину која у свом саставу има четири сектора који послују преко организационих служби.

- Сектор прераде воде,
- Сектор техничких послова,
- Сектор финансијско-комерцијалних послова,
- Сектор правних и општих послова.

Организациона структура ЈКП Водовод Лесковац

8. Циљеви предузећа у 2023. години

У 2023. години су дефинисани следећи циљеви:

- унапређење техничке опремљености предузећа,
- задржати високу стопу наплате потраживања,
- уградња водомера на даљинско читавање,
- смањење губитака воде у мрежи,
- унапређење информационог система на нивоу предузећа,
- сарадња и помоћ јединици за имплементацију за реализацију ОРИО програма, кроз техничку, организациону, кадровску и финансијску подршку,
- унапређење рада ЦППОВ уз економски одрживо пословање,
- побољшање енергетске ефикасности (уградњом лед сијалица на свим објектима предузећа, постављање изолације, уградња нове столарије итд.),
- покретање производње електричне енергије биогасом на ЦППОВ.

Реализацијом постављених циљева предузеће постаје финансијски одрживо, чиме се стварају услови за висококвалитетне услуге нашим корисницима и смањење трошкова пословања.

9. Кључне активности потребне за достизање циљева

Планиране активности у 2023. години су:

- редовно одржавање водоводне и канализационе мреже,
- одржавање опреме и уређаја на ППВ „Горина“, ЦППОВ „Богојевце“, ФПС итд,
- улагање у куповину нове опреме и механизације,
- обилазак корисника ради ефикасне наплате и проналажење нелегалних прикључака,
- унапредити интерне комерцијалне процедуре кроз финансијско управљање и контролу и *ISO* стандард,
- унапредити интерне процедуре које се тичу редовног читавања свих потрошача,
- нижи праг толеранције за непоштовање уговореног репрограма већ третираних дужника репрограмом, као олакшицом у плаћању,
- подићи свест код потрошача да редовним плаћањем најдиректније подижу квалитет услуга које добијају од нашег предузећа,
- омогућавање отплате потраживања од корисника услуга у више једнаких месечних рата,
- стручним усавршавањем, разменом искустава и добре праксе кроз сарадњу са другим водоводима у земљи и институцијама у окружењу,
- смањење губитака воде у мрежи заменом предимензионисаних водомера, сервисирањем свих водомера у систему којима је истекао жиг, анализом губитака у пет зона у граду где су уграђени мерачи протока, активан рад на смањењу комерцијаних губитака.

9.1. Активности које предузеће планира да спроведе у циљу унапређења корпоративног управљања

Корпоративно управљање је скуп правила и понашања која одређују како се управља друштвима капитала и како се она контролишу, стратешки уређујући односе између менаџера, чланова надзорног одбора и одбора директора, чланова/акционара и осталих заинтересованих страна.

Планиране активности на унапређењу корпоративног управљања односе се на структуру, процесе кретања и контроле квалитета. Овакав систем корпоративног управљања обезбедиће максимално поштовање јавног интереса локалне заједнице у којој наше предузеће послује.

У свим подручјима наше делатности остварујемо циљеве предузећа, уз респектовање захтева заинтересованих страна:

- оснивача, у погледу уредног снабдевања квалитетном и здравствено исправном водом за пиће и заштита здравља становника, заштита животне средине,
- запослених, у погледу безбедности и заштите здравља на раду, као и економски заснованих зарада,

- грађана и пословних система, у погледу добијања потребних количина квалитетне и здравствено исправне воде за пиће и одвођење отпадних вода, уз економски прихватљиву цену,
- државе, у погледу накнада које редовно измирујемо,
- менаџмента, у погледу ефективног и ефикасног управљања процесима водоснабдевања и одвођења отпадних вода, уз респектовање ограничених водних, финансијских и локалних ресурса а све у циљу обезбеђивања економске стабилности и одрживости предузећа.

Предузеће у пуној мери спроводи законске прописе и на тај начин штити интересе добављача, купаца, локалне самоуправе и шире јавности. Транспарентност у раду се постиже кроз контролу државне и комерцијалне ревизије, поштовањем законских прописа који регулишу област јавне својине и обављање делатности од јавног значаја, као и редовном комуникацијом са јавношћу путем медија и интернет портала. На сајту ЈКП Водовод Лесковац редовно објављујемо документа од јавног значаја као што су: Дугорочни план пословне стратегије и развоја, Средњорочни план пословне стратегије и развоја, годишњи Програм пословања предузећа, Кварталне извештаје о раду и пословању и сл.

У циљу унапређења корпоративног управљања током 2022. године у предузећу је донешено низ аката:

- Правилник о изменама и допунама правилника о организацији рада и систематизацији послова и радних задатака у ЈКП Водовод Лесковац и на исти је дата сагласност од стране Градоначелника града Лесковца,
- Измена и допуна Акта о процени ризика,
- Програм за оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад,
- Упутство за безбедан и здрав рад,
- Измена и допуна Каталога личних средстава и опреме које припадају запосленим у ЈКП Водовод Лесковац,
- Процена ризика од катастрофа ЈКП Водовод Лесковац,
- План заштите и спасавања ЈКП Водовод Лесковац и
- План заштите од удеса ЈКП Водовод Лесковац.

Предузеће ће у планском периоду наставити са унапређењем корпоративног управљања кроз активности на унапређењу информационог система, спровођењем ФУК-а, даљим развојем ГИС-а, јачањем функције интерне ревизије кроз план активности контролних механизма.

9.2. Систем управљања квалитетом

ЈКП Водовод Лесковац је почетком 2014. године увео менаџмент система квалитета SRPS ISO 9001:2015 и HACCP CAC/RCP 1. Почетком јануара 2022. године „*Menagement Systems Sertification*“ д.о.о. Београд је путем својих проверача извршила екстерну надзорну проверу за менаџмент система квалитета SRPS ISO 9001:2015 и HACCP CAC/RCP 1 – система за здравствену безбедност хране - воде у ЈКП Водовод Лесковац.

Извршена је провера усаглашености документације система менаџмента са захтевима стандарда и примена пројектоване документације у процесима система менаџмента: Прерада и дистрибуција воде, Одржавање инфраструктуре, Изградња водоводних и канализационих објеката, мреже и прикључака, Процес прикључења и искључења корисника са дистрибутивне водоводне и канализационе мреже, Процес обрачуна и наплате, Процес утврђивања захтева корисника, Управљање људским ресурсима, Процес набавке, Праћење и мерење производа и Управљање. Проверена је ефективност система менаџмента и циљева система менаџмента, као и способност система менаџмента да се постигне усаглашеност са применљивим захтевима закона, прописа и уговора и утврђена су подручја за побољшавања система менаџмента.

Провераваачи „*Menagement Systems Sertification*“ д.о.о. Београд су у свом извештају констатовали да приликом провере нису утврђене неусаглашености, а ЈКП Водовод Лесковац је похваљен за имплементацију и усавршавање стандарда за области и процесе рада за које је сертифициован. Нова провера усаглашености SRPS ISO 9001:2015 и HACCP CAC/RCP се очекује почетком 2023. године.

Још један систем квалитета који се примењује и одржава у ЈКП Водовод Лесковац, је SRPS ISO 17020:2012, током редовног надзорног оцењивања о испуњености услова "Лабораторије за контролисање водомера" од стране тима за оцењивање Акредитационог тела Србије, предузеће је добило и Сертификат о акредитацији, "Лабораторије за контролисање водомера" и спремно очекује предстојећу надзорну проверу, као и потврду сертификата за наредну годину.

9.3. Финансијско управљање и контрола

У складу са одредбама члана 81. Закона о буџетком систему и Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, предузеће је дужно да успостави систем финансијског управљања и контроле. Финансијско управљање и контрола обухвата политике, процедуре и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководиоца корисника јавних средстава. На тај начин се, управљајући ризицима, успоставља сигурност да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на ефикасан, ефективан, правилан и економичан начин.

ЈКП Водовод Лесковац је усвојио „Стратегију управљања ризиком“ и "Правилник о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле".

На нивоу сваког сектора и служби у предузећу дефинисане су мапе пословних задатака и процедуре за пословне процесе који се обављају у сваком од сектора и служби. Процедуре садрже конкретне циљеве и ризике који могу угрозити остварење циља пословног процеса. Свака процедура садржи одговорност и овлашћење за конкретне активности. Увођењем финансијског управљања и контроле предузеће је дефинисало мапу пословних ризика, како би се реално сагледао било какав непредвидив догађај по пословање предузећа што је и сврха увођења финансијског управљања и контроле.

10. Основе за израду програма пословања за 2023. годину

Програм пословања за 2023. годину је урађен на основу остварења физичких и финансијских показатеља за првих десет месеци 2022. године, и на основу процене остварења физичких и финансијских показатеља за 2023. годину, као и инструкција за израду програма пословања од стране Министарства привреде Републике Србије, а ускладу са законском регулативом.

10.1. Физички обим активности

Остварена количина прерађене воде која је са Постројења за прераду воде „Горина“ испоручена у 2022. години износи $7.919.518 \text{ m}^3$, и пројектована је да прати потребе грађана и привреде. Вода коју су користили наши потрошачи је, у складу са важећим прописима на територији Републике Србије, и контролисана је од стране надлежних института, Завода за јавно здравље на физичко-хемијску и микробиолошку исправности воде за пиће и сви испитивани узорци воде били су исправни по свим анализираним параметрима и у складу са Правилником о хигијенској исправности воде за пиће ("Сл. лист СРЈ", бр. 42/98 и 44/99 и "Сл. гласник РС", бр. 28/2019). Укупно процењена фактурисана вода за 2022. годину износи $4.945.256 \text{ m}^3$. У току 2022. године су спроведене мере као што су замена предимензионисаних водомера, брзе поправке хаварија на терену, веће ангажовање стручних људи на терену ради евидентирања дивљих прикључака и слично, који су ефектирали смањењем губитка воде у мрежи.

У наредној 2023. години планира се да ППВ „Горина“ испоручи прерађену воду у количини од $8.553.079 \text{ m}^3$.

10.2. Финансијска пројекција - Биланс успеха

Финансијски део Програма пословања ЈКП Водовод Лесковац за 2023. годину урађен је у складу са могућностима и реалним стањем пословања предузећа, уз поштовање Закона о јавним предузећима, Закона о рачуноводству, Међународним рачуноводственим стандардима и Инструкцијама о изради и праћењу реализације годишњих програма пословања јавних предузећа.

Пројекције трошкова и прихода су засноване на бази:

- трошкова за запослене,
- трошкова за отплату зајма, почев од 2015. год. на период дужи од дванаест година који смо преузели када смо започели реконструкцију водоводне мреже у оквиру Програма KfW банке,
- трошкова одржавања водоводне и канализационе мреже,
- трошкова одржавања и сервисирања опреме у ППВ Горина, ЦППОВ Богојевце, пумпним станицама за питку воду, резервног изворишта, фекалним пумпним станицама итд,
- трошкова одржавања возног парка,
- трошкова по основу накнада за коришћење воде и одвођење отпадних вода,
- наплати потраживања од услуга које пружа предузеће,

- прихода од других делатности којима се наше предузеће бави поред водоснабдевања.

На основу предвиђених активности и пројектованих прихода и расхода ЈКП Водовод Лесковац процењује да ће у 2022. години остварити укупне приходе у износу од 612.476.120,00 динара, укупне расходе у износу од 612.236.778,00 динара, и добитак у износу од 239.342,00 динара. (Прилог 1а табела Биланс успеха за период од 01.01.-31.12.2022.год.).

ЈКП Водовод Лесковац приходе остварује из сопствених извора, пружајући услуге из основне делатности и споредне делатности предузећа. У пословне приходе спадају:

- приходи од продаје воде корисницима услуга,
- приходи од услуга на основу радова на извођењу водоводних и канализационих прикључака,
- услуге одржавања канализационе мреже,
- приходи од премија, субвенција и дотација,
- приходи од услуге одржавања и сервисирања водомера трећим лицима,
- приходи од камата и
- остали приходи.

Програмом пословања за 2023. годину планиран је укупан ниво прихода у износу од 729.200.000,00 динара, укупан ниво расхода у износу од 728.780.000,00 динара и добитак у износу од 420.000,00 динара. Предузеће ће у 2023. години наставити тренд повећања прихода по основу већег обима продаје производа и услуга с једне стране и рационализацију трошкова пословања с друге стране. (Прилог 5а табела Биланс успеха за период од 01.01.-31.12.2023.год.).

10.3. Биланс стања на дан 31.12.2023. године

Биланс стања ЈКП Водовод Лесковац представља приказ стања и структуре имовине, капитала и обавеза предузећа на дан 31.12.2023. године. У укупној имовини стална имовина учествује са 95,09%, а обртна имовина са 4,91%, док у укупној пасиви капитал учествује са 52,88%, дугорочна резервисања, обавезе и краткорочне обавезе износе 47,12% (Прилог 5 табела Биланс стања на дан 31.12.2023. године). Предузеће је у 2022. години спровело законску процедуру процене Фер вредности материјалних и нематеријалних облика имовине, основних средстава, инвестиционих некретнина и нематеријалних улагања у складу са Међународним рачуноводственим стандардом 16 и Закона о рачуноводству. Циљ ове процене је био побољшање имовинског и финансијског положаја предузећа и приближавање вредности у билансу стања тржишним вредностима. У наредној години пројектована стална имовина износи око 95%.

10.4. Извештај о токовима готовине у периоду од 01.01.- 31.12.2023. године

У укупним приливима готовине, приливи готовине из пословних активности учествују са 99,36% док приливи готовине из активности финансирања учествују са

0,64%. У укупном одливу готовине одлив готовине из пословних активности учествује са 88,00% док одлив готовине из активности инвестирања са 12,00%. (Прилог 5б табела Извештај о токовима готовине у периоду од 01.01.-31.12.2023. год.).

10.5. Расподела добити

ЈКП Водовод Лесковац је у 2017. години остварио добит у износу од 751.121,58 динара и на основу одлуке Надзорног одбора извршио расподелу и то 50% у износу од 375.560,79 динара за покриће губитака у пословању из ранијих година, а 50% односно 375.560,79 динара је извршена уплата оснивачу у буџет града Лесковца. У 2018. години остварена је добит у износу од 722.422,27 динара и искоришћена је за покриће губитака из ранијих година. У 2019. години остварена је добит у износу од 549.900,00 динара и извршена уплата у целости оснивачу у буџет града Лесковца. У 2020. години остварена је добит у износу од 334.050,37 динара која је искоришћена за покриће губитака у пословању из ранијих година. У 2021. години остварена је добит у износу од 338.248,98 динара која је уплаћена оснивачу у буџет града Лесковца.

ЈКП Водовод Лесковац процењује да у 2022. години остварити добит у висини од 239.342,00 динара.

Планирана добит за 2023. годину износи 420.000,00 динара.

У складу са чл.48 Статута ЈКП Водовод Лесковац, а према члану 58. Закона о јавним предузећима (Сл. гласник РС бр.15/2016), Одлуку о начину расподеле добити доноси Надзорни одбор ЈКП Водовод Лесковац уз сагласност Скупштине града Лесковца.

11. Цене

11.1. Цене услуга

У циљу успостављања одрживог развоја, морају се успоставити одговарајући економски инструменти за његову реализацију и то реалне економске цене воде и одвођење и пречишћавање отпадних вода водећи рачуна о потпуној покривености трошкова, платежној способности становништва и привреде као и пројекцијама новчаних токова и инвестиција. Политика тарифа треба да обезбеди услове да приходи од цена воде и осталих услуга покрију све трошкове, укључујући и изворе за капиталне инвестиције. О висини цена одлучује оснивач, а на бази смерница економске политике, пројектоване инфлације и слично. Тако су цене комуналних услуга практично двоструко регулисане: од стране локалне самоуправе и од стране републике преко циљане инфлације.

Политика цена треба да обезбеди:

- да цена воде покрије трошкове пословања,
- да цена воде представља подстицај за њено рационално коришћење,
- да не постоји разлика у цени између категорија потрошача,
- да буду узети у обзир и социјални аспекти, у складу са економском моћи домаћинства и привреде.

Елементи и структура цене

1. Физички обим прераде и испорука воде.
2. Трошкови електричне енергије;
3. Трошкови хемијских супстанци и препарата;
4. Трошкови горива, мазива и уља;
5. Остали трошкови сировина и материјала;
6. Трошкови текућег и инвестиционог одржавања;
7. Амортизација са ревалоризацијом;
8. Трошкови осигурања;
9. Трошкови бруто зарада запослених;
10. Трошкови камата;
11. Остали трошкови пословања.

Одлуком Надзорног одбора ЈКП Водовод Лесковац бр. 52/22 од 21.јула 2022. године и Решењем Градског већа града Лесковца бр. 061-15/22-П од 25. јула 2022. године утврђена је цена прераде и одвођења воде за категорије:

- Домаћинства:
 - вода: 80,00 дин/м³, без ПДВ-а, односно 88,00 дин/м³ са ПДВ-ом
 - одвођење отпадних вода: 16.19 дин/м³, без ПДВ-а, односно 17.80 дин/м³ са ПДВ-ом.
- Остали потрошачи:
 - вода: 138,27 дин/м³, без ПДВ-а, односно 152,09 дин/м³ са ПДВ-ом.
 - одвођење отпадних вода: 34,85 дин/м³, без ПДВ-а, односно 38,33 дин/м³ са ПДВ-ом.

Почетком 2022. године је почело са радом Постројење за пречишћавање отпадних вода, те је неопходно уврстити нову категорију цена у ценовник ЈКП Водовода Лесковац **“пречишћавање отпадних вода”**. Цена воде готово никад није била довољна да у целости покрије укупне трошкове пословања са јасно израженом социјалном компонентом, што често доводи до недостатка средстава за одржавање система и улагање у нове инвестиције, за сервисирање кредита добијеног од немачке KfW банке за реконструкцију водоводне мреже и одржавање текуће ликвидности пословања.

12. Управљање ризицима

Управљање ризицима је алат који помаже руководиоцима да предвиде неповољне догађаје и реагују на њих. Управљање ризицима је кључ за успех предузећа у остваривању циљева пословања и заштите његових интереса.

ЈКП Водовод Лесковац анализира пословне активности, идентификује ризике, анализира их и одређује реакције управљања ризицима уз помоћ Финансијског управљања и контроле и стандарда SRPS ISO 9001:2015.

Циљ предузећа је да препозна ризик, да исти измери и предузме одговарајуће мере за његово избегавање или ублажавање његових последица.

Пословни ризици и план управљања ризицима								
Ризик	Вероватноћа ризика (1)		Утицај ризика (2)		Укупно (3)		Процењен финансијски ефекат у случају настанка ризика (у 000 дин)	Планиране активности у случају појаве ризика
	Избор	Вероватноћа	Избор	Утицај	3=1*2	Ефекат ризика		
Недостатак финансијских средстава	2	Умерена вероватноћа	2	Умерен утицај	4	Умерен ризик	40.000.000	Добијање финансијских средстава од оснивача
Немогућност замене старих водомера новим водомерима на даљинско читавање	2	Умерена вероватноћа	2	Умерен утицај	4	Умерен ризик	4.000.000	Обавештавање комуналне инспекције како би се водомерне шахте довеле у технички исправно стање.
Непланирани раст цена на тржишту	2	Умерена вероватноћа	2	Умерен утицај	4	Умерен ризик	4.000.000	Планирање прихода, планирање расхода, анализа тржишта.
Непостојање иницијативе за прикључење нових потрошача	2	Умерена вероватноћа	2	Умерен утицај	4	Умерен ризик	5.500.000	Стављање ван функције алтернативних извора водоснабдевања.

Табела 2. Пословни ризици и план управљања ризицима

Кључни ризици на којима се планира пословање ЈКП Водовод Лесковац у 2023. години:

Р.бр.	Пословно подручје	Ризик	Узрок	Мере које се тренутно предузимају	Мере ублажавања
1	Сектор прераде воде	Драстична промена квалитета сирове воде Неадекватан квалитет воде за пиће	Обилне дугорочне падавине праћене великом мутноћом сирове воде	Чишћење депонијских преграда (предбрана) на акумулацији од стране ЈВП Србијаводе	Захтев за чишћење предбрана од стране ЈВП Србијаводе
			Недостатак падавина	Републичка инспекција	Изградња пројектом предвиђених предбрана од стране ЈВП Србијаводе Републичка инспекција
			Случајно или намерно загађење акумулације	Мониторинг и чишћење акумулације и приобаља	Добијање финансијских средстава од оснивача за одржавање резервног изворишта
				Могућност активирања резервног подземног изворишта	
2.	Служба изградње, одржавања мреже и објеката и санитарног прегледа мреже	Неконтролисано отицање воде Нестанак воде Губици у мрежи Угроженост имовине и лица	Хаварије на водоводној мрежи услед изостанка превентивног одржавања Неблаговреме на пријава квара Неисправни вентили Велике дубине ископа	Замена и репарација вентила Реконструкција мреже Информисаност грађана Едукација грађана Мере заштите на градилишту ЛЗС опрема Осигурање	Редовно одржавање мреже Уградња секторских вентила Праћење водоснабдевања преко СКАДА система Реконструкција дистрибутивне мреже

Р.бр.	Пословно подручје	Ризик	Узрок	Мере које се тренутно предузимају	Мере ублажавања
					Примена Закона о безбедности и здрављу на раду
3.	Служба одржавања канализационе мреже и објеката	“Урбане поплаве” услед екстремних атмосферских падавина Изливање канализације	Хаварије на канализацион ој мрежи услед изостанка превентивног одржавања	Превентивно одржавање уличних сливника Одржавање подвожњака Редовно одржавање канализационе мреже Едукација грађана	Превентивно одржавање уличних сливника Одржавање подвожњака Редовно одржавање канализационе мреже Едукација грађана
4.	Све службе у предузећу	Немогућност ефикасног одговарања на послове из основне делатности	Чести кварови на старим и амортизовани м возилима	Уредно сервисирање	Модернизација возног парка
5	Служба прераде воде	Промена у квалитету пречишћене воде која се испушта у реку Јужну Мораву	Долазак отпадне воде лошег квалитета на постројење за пречишћавање отпадне воде	Затварање устава испред финих решетки и преусмеравање отпадне воде у компензационе базене-престанак рада постројења за пречишћавање отпадне воде Рад са инспекцијским службама	Контролисање свих правних субјекта и њиховог придржавања Правилника о санитарно техничким условима за испуштање отпадне воде у јавну канализацију (Сл.гласник Града Лесковца 29/2017)
6	Сектор комерцијално-	Немогућност наплате уговорених средстава;	Ризик ликвидности	Планирање трошкова Планирање прихода	Планирање трошкова Планирање прихода

Р.бр.	Пословно подручје	Ризик	Узрок	Мере које се тренутно предузимају	Мере ублажавања
	финансијских послова	Неликвидност предузећа; Недостатак средстава за нормално пословање предузећа Недовољни ресурси за реализацију планираних активности	Ризик наплате потраживања Ризик од промене девизног курса	Авансна уплата Искључење потрошача са система водоснабдевања, Утужења корисника Омогућавање отплате потраживања у више једнаких месечних рата	Авансна уплата Искључење потрошача са система водоснабдевања, Утужења корисника Омогућавање отплате потраживања у више једнаких месечних рата

Табела 3. Приказ кључних ризика

13. Политика зарада и запошљавања

Полазну основу приликом израде плана зарада, накнада зарада и осталих личних расхода чини:

- маса бруто зарада за 2023. годину формирана на основу Смерница за израду годишњих програма пословања за 2023. годину Владе Републике Србије,
- важећи Посебни колективни уговор за јавна предузећа у комуналним делатностима на територији Републике Србије од 25.03.2021. године.

13.1. План запослености

Предузеће на дан 31.12.2022. године има укупно 265 запослених, од тога 247 на неодређено време, док је 18 запослених на одређено време. Предузеће има неповољну старосну и кадровску структуру у односу на потребе посла.

Тренутни однос жена и мушкараца у процентима је 30 процената жена и 70 процената мушкараца.

СЕКТОРИ	ЖЕНЕ	МУШКАРЦИ
Сектор прераде воде	22	53
Финансијски сектор	36	39
Сектор техничких послова	9	76
Општи сектор	18	12
Укупно :	85	180
Укупно	265	

Табела 4. Полна структура запослених

Број и квалификациона структура запослених на дан 31.12.2022. приказан је у табели:

Редни број	Опис	Број запослених на дан 31.12.2022.
1	ВСС	49
2	ВС	28
3	ВКВ	4
4	ССС	94
5	КВ	72
6	НК	18
Укупно:		265

Табела 5. Број и квалификациона структура запослених

У периоду од 01.01.2023. - 31.12.2023. године долази до смањења 5 (пет) запослених по основу редовног одласка у старосну пензију.

Руководство предузећа планира смањење броја запослених у наредној 2023. години у циљу постизања потпуне продуктивности и ефикасности предузећа у складу са здравом пословном политиком. Смањење броја запослених одвијаће се природним одливом и по другим основама.

Поред смањења радника по основу природног одлива, у предузећу недостаје одређени број радника уско специјализованих профила које ће предузеће морати да ангажује у будућности, јер је евидентан недостатак радника следећих профила: водоинсталатери, електричари, инжењери машинске, електро и грађевинске струке.

13.2. Маса зарада

Масу средстава за зараде чине појединачне зараде као и планирани укупни број запослених у 2023. години и разликује се по месецима јер се основна зарада запослених распоређује на основу коефицијента радног места, цене рада по часу и фонда часова рада у месецу. На масу средстава за зараде утичу и обрачунати часови ноћног рада, државног празника, годишњег одмора и слично, у складу с чим је и извршена прерасподела масе средстава по месецима.

Бруто основица за обрачун и исплату зарада за 2023. годину износи 17.000,00 динара, до доношења Колективног уговора код послодавца којим ће бити дефинисана нова прерачуната бруто основице за обрачун и исплату зарада за 2023. годину уз корекцију коефицијената. Колективним уговором код послодавца биће усклађена зарада са Законом о раду и Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији републике Србије („Сл.гласник РС“ бр.30/2021). Укупне бруто зараде и накнаде зарада са порезима и доприносима на зараде на терет послодавца износе у процени 290.380.000 динара за 2023. годину.

Влада Републике Србије је донела Одлуку о повећању минималне цене рада са 201,22 на 230,00 динара по сату која је увећана за 14,3% у односу на 2022. годину, док се просечна зарада по свим категоријама запослених може увећавати за највише 12,5% за 2023. годину у складу са важећим законским и подзаконским актима који уређују ову област. Одлука је објављена у „Службеном гласнику РС“, број 105 од 14.09.2022. године.

У циљу усаглашавања зараде поменутог повећања на загарантовану минималну зараду, предузеће планира увећање масе зарада за 2023. годину у износу од 2.500.000,00 динара на месечном нивоу, а у складу са одлуком Владе Републике Србије о повећању минималне цене рада која ће се исплаћивати у месечним анuitетима током 2023. године.

ЈКП Водовод Лесковац обавља специфичну делатност где радници у току целе године раде без прекида и у време државних и верских празника. Према члану 108. Закона о раду, уколико због потребе посла запослени ради на дан празника који је нерадни дан, има право на увећану зараду за рад на дан празника који је нерадни дан. У складу са овим законом а према Правилнику о раду ЈКП Водовод Лесковац и Измени и допуни правилника о раду ЈКП Водовод Лесковац, запослени у предузећу имају право на увећану зараду за рад на дан државног и верског празника за који је предвиђена исплата од 110% у односу на основу зараду.

Планирана укупна маса зараде за 2023. годину 290.380.000,00 динара. (Прилог 11.)

14. Проблеми пословања

У току пословања предузеће се сусреће са следећим проблемима:

- Неодговарајућа квалификациона структура запослених у односу на потребе посла, представља недостатак стварне потребе радника машинске и електро струке, као и инжењера машинске, електро и грађевинске струке
- Пословање предузећа максимално је оптерећено отплатом кредита KfW банке, које ЈКП Водовод финансира из сопствених средстава. У 2022. години исплаћен је:
 - на име главног дуга износ од 171.249,93 евра, односно 20.181.979,05 динара,
 - на име камате износ од 40.658,91 евра, односно 4.783.954,33 динара,
 - укупно исплаћен износ на име трошкова главног дуга и камате износи 211.908,84 евра, односно 24.965.933,38 динара.

Укупан износ KfW кредита је 3.850.000,00 евра, од чега је предузеће до сада исплатило на име главнице 2.044.497,00 евра, односно 240.553.871,21 динара а на име камате 454.716,09 евра, односно 53.501.531,37 динара што укупно износи 2.499.213,09 евра, односно 294.055.402,58 динара.

- Од укупног прихода предузећа, 40% су трошкови зарада запослених укључујући и најављено повећање цене минималне загарантоване зараде од 01.01.2023. године. Овакав однос прихода и расхода неповољно утиче на пословање предузећа, имајући у виду потребна финансијска средства по основу обавеза предузећа према држави, локалној самоуправи, добављачима, али и за инвестициона и текућа улагања, као што је обнова возног парка, репарација и сервисирање опреме сектора прераде воде, санација хаварија на водоводној мрежи која је надживела свој век и слично.

- Због застарелости водоводне мреже предузеће је суочено са великим бројем хаварија на дневном нивоу. Трошкови одржавања водоводног система знатно су увећани због повећања цене водоводног материјала и то водоводних цеви, спојног водоводног материјала, ливено-гвоздених комада, вентила, фитинга, огрлица за прикључке и водомера у распону од 30% до 50% што самим тим повећава трошкове пословања.
- Током 2022. године, дошло је до повећања цена хемијских средстава, која се користе у процесима прераде воде за пиће и пречишћавање отпадних вода и то: течног хлора, течног кисеоника, алуминијум сулфата, полиекстролита, фери хлорида у распону од 30 до 54%. Осим хемијских средстава дошло је до повећања цена енергената и то електричне енергије, дизел горива и ТНГ по тржишним ценама које су знатно увећане у односу на 2021. годину.

15. Активности сектора прераде воде за 2023. годину

Основни циљеви сектора прераде воде у 2023. години су:

- предузимање свих неопходних мера заштите изворишта водоснабдевања и очувања квалитета вода акумулације „Барје“ које су дефинисане кроз режим одржавања зона санитарне заштите, а у циљу спречавања њиховог загађења,
- континуална прерада и испорука воде на територији града Лесковца и 38 насељених места прикључених на водоводну мрежу, из водосистема „Барје“,
- праћење процеса и квалитета прераде воде као и дистрибуције воде магистралним цевоводом до резервоара “Рударе” и “Вучје”,
- очување постојећег квалитета воде континуалним праћењем параметара којима се одређује здравствена исправност воде за пиће,
- прераде воде одговарајућег квалитета уз најниже трошкове неопходних за процес прераде воде,
- одржавање опреме и уређаја у свим објектима за прераду воде, као и контрола и обилазак магистралног цевовода сирове и чисте воде и резервоара “Рударе” и “Вучје”,
- праћење квалитета физичко-хемијских и хидробиолошких параметара воде у акумулацији „Барје“, у процесу прераде воде као и квалитета воде у резервоарима и дистрибутивној мрежи,
- праћење и контрола нивоа воде у акумулацији, одржавање зона санитарне заштите акумулације и послови одбране од поплава,
- дефинисање и праћење технолошког процеса прераде отпадних вода уз постизање задовољавајућег квалитета излазне прерађене отпадне воде,
- одржавање опреме и уређаја у свим објектима за прераду отпадних вода, као и контрола и обилазак колектора и шахти које се налазе на њему,
- праћење и контролисање квалитета отпадних вода.

15.1. Одржавања и мониторинг акумулације „Барје“

15.1.1. Одржавање акумулације „Барје“

Акумулација “Барје” има за циљ уређење режима воде у сливу реке Ветернице, односно обезбеђење довољне количине воде за потребе корисника, спречавање деструктивног дејства воде редукцијом поплавног таласа и заштиту животне средине.

Од стране ЈВП “Србијаводе” Београд уговором су ЈКП Водовод Лесковац поверени послови на управљању система за безбедност бране, са задатком да омогући континуирано одржавање постојеће сигурности бране, њено побољшавање и правовремено спречавање угрожавања сигурности.

На акумулацији „Барје“ се све редовне активности на одржавању опреме и уређаја врше по "Упутству за руковање режимом рада целокупне опреме за време експлоатације бране" урађено 1992. године од стране “Енергопројект”-а Београд.

У оквиру ових активности ЈКП Водовод Лесковац редовно обавља послове на: руковању и одржавању опреме на објектима бране, праћењу и контроли нивоа воде у акумулацији, активности одбране од поплава, екологије, заштите животне средине и одржавање зона санитарне заштите, као и друге послове из оквира одржавања акумулације “Барје”.

Уговор на редовном одржавању водних објеката за заштиту од поплаве на водној јединици “Јужна Морава - Лесковац”, на деоници М.10.9.брана “Барје” склопљен је на износ од 5.044.486,80 динара.

Основна функција акумулације „Барје” је водоснабдевање становништва на територији града Лесковца чиме се намеће потреба за одржавање високог квалитета воде у акумулацији током дугог временског периода.

У 2017. години извршено је чишћење једне депонијске преграде (предбране) која се налази на Калуђерској реци и чији слив директно долази до самог водозахвата воде из акумулације одакле се вода захвата и дистрибуира постројењу за прераду воде “Горина”.

Крајем 2021. године уз подршку локалне самоуправе, а такође и уз сарадњу и подршку ЈВП “Србијаводе” Београд приступило се чишћењу две депонијске преграде и уређењу речног корита на уливу реке Ветернице у акумулацију “Барје”.

У току јуна и јула 2022. године очишћене су и две депонијске преграде на Црцавачком потоку, вредност инвестиције износи око 10 милиона динара.

На овај начин направљен је додатни простор за нове количине наноса и суспендованог материјала чиме ће се спречити његово уношење у акумулацију што ће знатно утицати на побољшање самог квалитета воде, а као крајњи резултат је продужетак експлоатационог века саме акумулације “Барје”.

ЈКП Водовод Лесковац у сарадњи са ЈВП “Србијаводе” ће наставити чишћење осталих предбрана.

Акумулација “Барје” је главно извориште водоснабдевања Града Лесковца и намеће потребу одржавања високог квалитета воде у циљу продужења века експлоатације за водоснабдевање.

15.1.2. Мониторинг акумулације „Барје“

Обзиром да је то вештачка акумулација, као и у већини случајева код акумулација сличног типа, врло је подложна релативно брзим и често непредвидивим променама које увек доводе до деградације и погоршања квалитета воде у њима. Искуства говоре да су вештачке акумулације у већини случајева врло нестабилни екосистеми тако да ове промене доводе до еутрофизације и старења акумулације, што резултује коначним падом квалитета воде у њима, што није случај са нашом акумулацијом. Такви проблеми могу довести до великих финансијских трошкова прераде сирове воде, а некада и до прекида у преради воде и обуставе водоснабдевања.

Стални мониторинг квалитета воде акумулације “Барје” је неопходан, како би се евентуално правовремено интервенисало и спречиле или ублажиле нежељене промене у самом екосистему.

Мониторинг систем обезбеђује континуално праћење индикатора квалитета воде акумулације, преко сталне контроле физичко-хемијских карактеристика и праћења популација живог света у језеру.

Узорковање акумулације „Барје“ се редовно обавља, уз физичко-хемијске и хидробиолошке анализе воде, а анализе воде се врше у интерној физичко-хемијској и хидробиолошкој лабораторији Постројења за прераду воде у Горини.

Праћење квалитета воде у погледу хидробиолошких анализа интензивирано је у току летњих месеци са повећањем дневних температура ваздуха, а самим тим и порастом температуре воде у акумулацији “Барје”.

15.2. Текуће одржавање ППВ “Горина”

Постројење за прераду воде “Горина” почело је са радом 21.04.2011. године. Капацитет постројења износи 840 l/s са две процесне линије од по 420 l/s.

ППВ „Горина” нетретирану воду добија цевоводом дужине 5,5 км из вештачке акумулације “Барје”. Процес прераде сирове воде се састоји од предозонизације, коагулације и флокулације, таложења, филтрације и дезинфекције (хлорисања) пре и непосредно по испоруци чисте воде у дистрибутивну мрежу. Након предозонизације, пре проласка кроз таложницу и пешчане филтере, сирови вода се по потреби третира алуминијум сулфатом као коагулантом и полиелектролитом као флокулатором. Филтрација се врши након бистрења воде у осам филтрационих поља, који су формирани као брзи гравитациони филтери са двослојном филтерском испуном од тзв. туфа и кварцног песка. Након филтрације, пре испоруке у дистрибутивни део мреже, у резервоару чисте воде додаје се гасни хлор у циљу завршне дезинфекције.

У ситуацији када извориште „Барје“ за сада користи само део потрошача са подручја града Лесковца, просечна количина испоручене чисте воде из ППВ износи од 300-350 l/s.

Постројење за прераду воде је до сада успело да одговори свим захтевима у погледу прераде воде, као и изазовима које је имала у погледу великих мутноћа сирове воде која је долазила са акумулације “Барје”, тако да је вода коју конзумирају грађани Лесковца једна од најквалитетнијих у Републици Србији, што је потврђено од стране Института завода за јавно здравље “Милан Батут”.

Након 10 година непрекидног рада, постројење захтева одређена инвестициона улагања како се на постројењу не би нарушио континуитет у испоруци воде за пиће корисницима.

У циљу побољшања енергетске ефикасности саме зграде ППВ “Горина”, потребно је извршити уградњу термичког омотача зграде јер његова оптимизација у великој мери утиче на побољшање енергетског разреда постојећег објекта. Као први корак ЈКП Водовод ће у 2023. години изградити пројектну документацију енергетске санације објекта.

На магистралном цевоводу од ППВ “Горина” до резервоара чисте воде у Рудару и Вучју недостаје један део катодне заштите. Први корак у решавању тог проблема је израда пројектне документације за катодну заштиту што ће ЈКП Водовод урадити у наредном периоду.

16. Активности службе прераде отпадне воде ЦППОВ Богојевце

Након спроведених припремних активности на пуштању у рад објеката линије воде уз одобрење надзорног органа, отпочело се са испитивањима при пуштању у погон односно са мокрым функционалним пробама и континуираним упуштањем отпадне воде у постројење. Дана 21.01.2022. године отпочело се са мокрым пробама објекта линије воде (1. фаза ЦППОВ). Током јула месеца 2022.године кренуло се са функционалним пробама објекта линије муља (2. фаза ЦППОВ) и то 19.07.2022.године са пуњењем једног а 25.07.2022.године са пуњењем другог дигестора. Изградњом и пуштањем у пробни рад Централног постројења за пречишћавање отпадних вода и изградњом градског канализационог колектора завршене су две компоненте пројекта Прикупљање и пречишћавање отпадних вода у Лесковцу. Реализацијом овог пројекта дат је допринос у унапређењу стандарда у управљању отпадним водама и омогућено:

- пречишћавање комуналних отпадних вода и одлагање третираног муља на санитарну депонију за 86.000ЕС (еквивалент становника);
- значајно побољшање квалитета живота;
- заштита од загађења површинских и подземних вода;
- обезбеђење усаглашености са Националним програмом заштите животне средине;
- усклађивање са европском Директивама за воде.

Током пробног рада Постројења за пречишћавање отпадних вода, објекта линије воде и линије муља, између осталог вршила се обука особља ЈКП Водовод Лесковац и то из делокруга уговорних обавеза извођача радова. ЈКП Водовод Лесковац управља и одржава постројење из сопствених средстава, сваког дана 24 часа дневно, 365 дана у години.

Отпадне воде града Лесковца које долазе на постројење су мешовитог типа: комуналне, атмосферске, индустријске са предтретманом и индустријске без предтретмана. У Постројењу за пречишћавање отпадних вода је током пробног рада пречишћена отпадна вода, а иста на основу улазних параметара доведена у стање да излазни параметри буду у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије

загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање („Сл.гласник РС“, бр. 67/2011, 48/2012 и 1/2016). Током пробног рада у постројење је упуштено 5.153.069 m³, а у рецепијент реку Јужну Мораву је испуштено 4.646.435 m³ пречишћене воде. Средња вредност дневног хидрауличног оптерећења током пробног рада постројења је 19.333 m³/дан, што представља 90,7% од пројектованог хидрауличног оптерећења са максималним протоком од 29.748 m³ и минималним протоком од 9.273 m³. На улазној грађевини постројења налазе се грубе и fine решетке које заустављају сав инертан отпад који путем канализације долази до постројења. У периоду пробног рада је напуњено и испразњено 550 контејнера инертног отпада (просечно 62 месечно). На линији муља је обрађено укупно 25.693 m³ муља, а обрађена количина стабилизованог муља износи око 8000 тона са садржајем воде од 24,3%. Муљ настао технолошким третманом урбаних комуналних вода је након испитивања у акредитованој лабораторији у објектима линије воде и линије муља окарактерисан као неопасан отпад са индексним бројем према Каталогу отпада 19 08 05. С обзиром да у постројење долази отпадна вода која је органски оптерећена са око 50% и хидраулично оптерећење износи око 90% у односу на пројектовани улаз, количина гаса коју производимо на дневном нивоу износи око 50% у односу на пројектовану вредност, али сразмерно стварном органском улазу отпадне воде у постројење. Иако је период у коме производимо гас и електричну енергију на постројењу релативно кратак да би се изнели закључци, количина електричне енергије коју произведемо на постројењу задовољава око 20% потребних количина електричне енергије за несметан рад постројења. У периоду пробног рада постројења од 01.07.2022. године произведено је око 33.915 m³ биогаса и 20.782 kWh електричне енергије.

У табели је дат приказ квалитета прераде отпадне воде у односу на улазну отпадну воду за период јул-новембар 2022.године:

Параметар	Квалитет отпадне воде – улаз Јул	Квалитет отпадне воде – улаз Август	Квалитет отпадне воде – улаз Септембар	Квалитет отпадне воде – улаз Октобар	Квалитет отпадне воде – улаз Новембар	Квалитет отпадне воде – улаз пројектовани
Сусп. материје	178,8	157,2	166,7	132	202,15	295
ВРК5	160,5	95	126,1	160	139,75	250
НРК	399,6	281,6	319,6	313	373,65	500
Укупан азот	41,6	38,2	37,1	42,6	42,75	46
Укупан фосфор	5,7	4,3	5,4	6,1	5,55	7,5

Табела 6. Квалитет отпадне воде на улазу у постројење у односу на пројектовани

Параметар	Квалитет отпадне	Квалитет отпадне	Квалитет отпадне воде – излаз	Квалитет отпадне	Квалитет отпадне	Квалитет отпадне воде –
-----------	------------------	------------------	-------------------------------	------------------	------------------	-------------------------

	воде – излаз Јул	воде – излаз Август	Септембар	воде – излаз Октобар	воде – излаз Новембар	излаз пројектовани
Сусп.материје	26	3,2	8,5	11.83	12,7	35
<i>ВРК5</i>	5,9	3,9	3,2	3,65	2,95	25
<i>НРК</i>	29,5	22,7	20,6	23,7	16,35	125
Укупан азот	7,6	10,8	10,1	9,625	13,35	15
Укупан фосфор	1,6	3,2	1,0	1.55	4,3	2

Табела 7. Квалитет отпадне воде на излазу из постројења у односу на пројактовани

Нормалан процес пробног рада постројења је реметио доток отпадне воде са високом рН вредношћу и вода заражена великом количином детерџената. Највише вредности рН биле су преко 9 тј. рН=9,7; рН=9,11 и рН=9,17. У периоду од 01.09.2022.- 01.10.2022. године преко 50 пута улазна отпадна вода имала је већи рН од 8,1, што је гранична вредност квалитета отпадне воде која може да се пусти у постројење. Током пробног рада постројења било је прекида у снабдевању електричном енергијом од стране Електродистрибуције. Све наведене ситуације више или мање су угрожавале континуирани рад постројења, што је утицало на микробиолошке процесе на постројењу и директно утицало на производњу и продукцију биогаса.

На основу напред наведеног може се закључити да је квалитет отпадне воде на излазу из постројења за период од јула месеца (када се успоставио рад објекта линије вода) задовољавајући и у складу са законском регулативом, сем у случају новембра месеца када је дошло до поремећаја укупног фосфора и повећања вредност укупног азота што је последица повећане вредности рН отпадне воде и загађења исте детерџентима. Табеларни приказ пројектованих параметара на улазу у постројење показује да су суспендоване материје ниже од пројектованих, што као последицу носи мању количину примарног муља а то се одражава на количину и квалитет добијеног биогаса. Масноће које садржи примарни муљ из улазне отпадне воде дају дигестору већу количину метана и бољу калоријску вредност биогаса. Повећана вредност рН у отпадној води до које долази услед загађења исте доводи до смањења суспендованих материја у отпадној води и мање продукције биогаса.

На основу досадашњег обима пречишћавања отпадних вода, произведене количине муља, утрошених хемијских средстава за производњу муља, утрошене електричне енергије, произведене количине биогаса и произведене електричне енергије, предложен је план утрешка хемијских средстава, трошкови везани за утрошену електричну енергију, трошкови за транспорт и депоновање произведеног муља и трошкови редовног одржавања опреме, што је у наставку представљено табеларним приказом.

Имајући у виду да ЦППОВ које се налази у насељеном месту Богојевце представља један од најважнијих ресурса града Лесковца, неопходно је у циљу даљег несметаног одвијања процеса прераде отпадне воде у наредном периоду издвоји значајна финансијска средства. У циљу непрекидног пречишћавања отпадне воде у 2023. години треба планирати следеће активности:

- Набавка хемикалија потребних за процес пречишћавања воде и то:

Р. Бр.	Назив	Јединица мере	Количина	Укупно у динарима
1	Катјонски полиелектролит	кг	8000	6.500.000,00
2	Фери хлорид	кг	17000	2.000.000,00
3	Течни нафтни гас	кг	24000	6.000.000,00
Укупно				14.500.000,00

- Као производ пречишћавања отпадне воде као нуспродукт настаје муљ за чије депоновање је у 2023. години потребно издвојити 35.000.000,00 динара.
- За електричну енергију у 2023. години, а по просечној месечној потрошњи од 200MWh, по тарифи најављене јединичне цене од 105 евра/MWh треба издвојити око 42 милиона динара са ПДВ-ом.

Превентивним и редовним одржавањем опреме на ЦППОВ „Богојевце“ пружа се свеобухватна контрола процеса пречишћавања отпадних вода како би се осигурало да сва опрема и уређаји функционишу без прекида у раду у складу са техничком спецификацијом. Редовним одржавањем опреме смањују се застоји у раду, а самим тим и трошкови чиме се унапређује оперативна ефикасност. Правовременим одржавањем система оптимизује се радни век опреме, побољшава ефикасност рада постројења, смањују се трошкови пословања и повећава се безбедност рада запослених.

На основу препоруке произвођача опреме, а након истека гарантног периода потребно је планирати средства у 2023. години неопходна за редовно, превентивно али и хаваријско одржавање опреме и уређаја у висини од 16.820.000,00 динара, и то за следећу опрему:

- Сервис опреме произвођача “Грундфос” 2.500.000,00 динара;
- Сервис СНР јединица 950.000,00 динара;
- Дефектажа, сервис и набавка инструменталне опреме 3.000.000,00 динара;
- Сервис опреме произвођача ASTIM 500.000,00 динара;
- Сервис дуваљки на песколону произвођача ERCEN 650.000,00 динара;
- Сервис пумпи произвођача ALIVER 250.000,00 динара;
- Сервис филтер преса 600.000,00 динара;
- Сервис UV јединице 200.000,00 динара;
- Калибрација сонди мерења квалитета на линији воде 550.000,00 динара;
- Хаваријско одржавање опреме на линији муља 1.500.000,00 динара;
- Сервис KARCHER уређаја 50.000,00 динара;
- Софтверске интервенције на SCADA и PLC уређајима 500.000,00 динара;
- Одржавање специфичне електо-опреме 3.000.000,00 динара;
- Одржавање специфичне хидромашинске-опреме 770.000,00 динара.
- Испитивање опреме у еХ изведби на ЦППОВ Богојевце 1.600.000,00 динара.
- Редован сервис дизел агрегата 200.000,00 динара;

Наведена средства неопходно је предвидети програмом пословања, и она ће се користити за редован сервис, а у случају настанка хаварије биће опредељена за те намене.

Пуштањем у рад постројења за пречишћавање отпадних вода неопходно је уврстити нову категорију цена у ценовнику преузећа **“пречишћавање отпадних вода”**, из разлога несметаног функционисања ЦППОВ у Богојевцу. У трошкове пословања постројења улазе трошкови: електричне енергије, зараде запослених, превоз радника, хемикалија, горива, анализа акредитованих лабораторија, осигурања објеката и опреме, режијски трошкови, амортизација, одвожења и депоновања муља, одвожења комуналног отпада из процеса производње, одржавања и услуга поправки, остали материјал и остали трошкови пословања. Пројектовани трошкови за рад ЦППОВ на годишњем нивоу износе око 216.550.000,00 динара, што представља додатно финансијско оптерећење за предузеће.

17. Активности техничког сектора у 2023. години

Постојећи систем за водоснабдевање и одвођење отпадних вода, као врло комплексан, технички захтеван систем за одржавање, са разгранатом и територијално разуђеном водоводном мрежом укупне дужине 420 km и канализационом мрежом укупне дужине 170 km, и великим бројем хидротехничких објеката, представља велики изазов за ЈКП Водовод Лесковац. Именовани од стране локалне самоуправе за управљање и одржавање комуналним системом на територији града Лесковца, ЈКП Водовод је себи одредио јасан циљ да све постојеће техничке и кадровске капацитете определи и максимално ангажује у ефикасном решавању проблема водоснабдевања и одвођења отпадних вода, уз велику одговорност која нам је додељена.

Концепт техничког решења, је димензионисан тако, да задовољи потребе становништва града Лесковца за санитарном и противпожарном водом. У складу са тим овако стабилан систем састоји се из важних стартешких објеката, и то:

- Брана „Барје“ са акумулацијом;
- Магистрални цевовод сирове воде од бране „Барје“ до ППВ „Горина“ у дужини од 5,5 km;
- ППВ „Горина“, капацитета 840 l/s;
- Магистрални цевовод питке воде од ППВ „Горина“ до резервоара „Рударска коса“ и резервоара „Вучје“ у дужини од 18 km,
- 420 km водоводне мреже,
- 6 бустер станица и једне пумпне станице

Поред градског језгра Лесковца, које се снабдева водом из контролисаног водосистема „Барје“, здравом пијаћом водом из истог система, снабдевају се и 38 насељених места и то: Бобиште, Братмиловце, Богојевце, Навалин, Доње Синковце, Горње Синковце, Рударе, Горње Стопање, Винарце, Прибој, Залужње, Миланово, Белановце, Карађорђевац, Петровац, Душаново, Подримце, Каштавар, Доње Стопање, Мрштане, Шишинце, Доња Јајина, Турековац, Вучје, Доњи Буниброд, Горњи Буниброд,

Кумарево, Губеревац, Велико Трњане, Пресечина, Шаиновац, Горња Бунуша, Доња Бунуша, Радоњица, Бунушки Чифлук, Живково, Бадинце и Жижавица.

У систему водоснабдевања због конфигурације терена формиране су две висинске зоне, при чему се захваљујући инсталираним станицама за подизање притиска, вода допрема до потрошача. У наставку дајемо преглед свих локација бустер и пумпне станице у систему водоснабдевања и то:

- бустер станица у ул. Народни фронт,
- бустер станица у ул. Фрушкогорској,
- бустер станица у оквиру резервоара „Хисар“,
- бустер станица испред Азила за псе и депоније „Жељковац“,
- бустер станица у Вучју за подизање притиска у две улице према насељу Накривањ,
- бустер станица која подиже притисак у систему ради пуњења резервоара Р1 у Винарцу,
- пумпна станица у оквиру резервоара Р1 која препумпава воду у резервоар Р2 у насељу Подримце за снабдевање водом 7 насеља у оквиру „западног водовода“

На основу свега горе наведеног, а имајући у виду да је мрежа стара и да су инсталације дотрајале те подложне честим хаваријама, планови за 2023 годину су усмерени ка:

- брзој и ефикасној поправци хаварија у систему,
- набавци потребне механизације за извођење земљаних радова,
- набавци механизације за транспорт земље из ископа и одвоз шута,
- запошљавању нових уско специјализованих кадрова хидрограђевинске струке укључујући и квалификоване мајсторе из ове области,
- рехабилитацији постојећег система, нарочито главних резервоара и одржавање фазонских комада и арматуре у затварачницама, како би се заштитили од корозије и пропадања,
- замени постојеће уграђене опреме,
- заштити главних потисних ценовода склоних корозији,
- правовремено и квалитетно враћање раскопаних површина у првобитно стање након поправке хаварије.

17.1. Предузимање мера за смањење губитака воде у систему

Горући проблем сваког водоводног система су губици воде, који су неминовни нарочито код великих система чији је век постојања премашио 40 година експлоатације. Сагледавајући стварно стање у систему, ЈКП Водовод Лесковац је преузео све расположиве мере за смањење губитака воде.

Један од првих корака је анализа и праћење *стварних губитака* који представљају количину изгубљене воде у дистрибутивном систему због хаварија и цурењима на спојевима и фазонским комадима, као и *привидних губитака* на које можемо да утичемо.

У привидне губитке спадају сви нелегални потрошачи на мрежи, нетачност мерног инструмента услед застарелости, неадекватног профила али и грешке које се јављају приликом нетачног читавања, грешака приликом уноса или обрачуна података.

У претходном периоду сведоци смо да је након низа мерења по издвојеним и формираним зонама идентификовано једно од критичних места у систему и то:

- „Западни водовод“ које обухвата следећа насеља: Подримце, Каштавар, Душаново, Миланово, Белановце, Петровац, Карађорђевац и викенд насеље код Пашине чесме где су највећи губици у водоводном систему, те као таква представља зону са високим ризиком.

Ови губици директно утичу на повећану потрошњу струје за цео „западни водовод“ имајући у виду да у хидрауличком смислу он представља другу висинску зону у систему. У наредном периоду ЈКП Водовод ће преузети даље мере из своје надлежности на смањењу губитака воде у систему „западни водовод“ правовременом поправком хаварија и постепеном реконструкцијом водоводне мреже која је стара више од 40 година.

Као и претходних година, настављамо са процедуром, замене водомера код великих потрошача који су предимензионисани и то уградњом нових, комбинованих водомера који су осетљивији, како би читали стварно потрошену количину воде. Према подацима из претходног периода, ова активност даје резултате, у смислу смањења привидних губитака воде у систему.

У 2023. години ЈКП Водовод Лесковац ће наставити са започетим активностима из 2022. године тј. уградњу водомера на даљинско читавање.

У циљу довођења водоводних прикључака у технички исправно стање ради редовне замене водомера што је законска обавеза, ЈКП Водовод Лесковац ће у наредној 2023. години наставити са обиласком корисника и доставом обавештења у циљу реконструкције старе и дотрајале мреже на делу испред водомера, и то свима, код којих се на терену показало, да нисмо у могућности да извршимо замену водомера.

У 2023. години наставиће се са стратешким циљем да се сви самовласно прикључени корисници на водоводну и канализациону мрежу процесуирају, и уведу у службену евиденцију по процедури коју закон налаже.

17.2. Унапређење техничке опремељености предузећа

Због врло одговорног посла да се свим становницима обезбеди уредно снабдевање здравом водом за пиће, неопходно је да се за ефикасан рад Службе изградње, одржавање мреже и објеката, која послује као ургентна служба 24 часа свих 365 дана у години, обезбеди довољан број исправних доставних возила и грађевинских машина. Како су постојећа возила доста амортизована због честих кварова, те нису поуздана у раду и није их могуће регистровати, суочавамо се са сталним проблемом да не можемо да одговоримо задатку, те у наредној 2023. години морамо да обезбедимо средства за набавку новог возила и то:

камион кипер,

цистерна за воду.

Такође, ЈКП Водовод Лесковац планира у 2023. години набавку једне машине за сечење асфалта, нове три пумпе за испумпавање отпадне воде као и потребан алат за обављање основне делатности.

17.3. Прикључење и превезивање потрошача на водоводну мрежу

У свим насељеним местима у којима су се стекли услови за прикључење корисника на мрежу, а проценат прикључења корисника је врло мали, Служба развоја и техничке припреме, вршиће теренски обилазак насеља и упознати кориснике да прикључак за водоводну и канализациону мрежу могу платити на већи број рата (Живково, Турековац, Кумарево, Мрштане, Бунушки Чифлук, Горња и Доња Бунуша, Радоњица, Жабљане, Горњи и Доњи Губеревац, Горњи и Доњи Буниброд, Жижавица). У циљу анимирања корисника да се прикључе на водоводну мрежу Надзорни одбор ЈКП Водовод Лесковац је донео одлуку да се прикључци на водоводну мрежу могу платити у већи број месечних рата.

ЈКП Водовод Лесковац као имаоц јавних овлашћења издаје услове за пројектовање и прикључење корисника на водоводну и канализациону мрежу, на захтев Одељења за урбанизам, који се спроводи преко Обједињене процедуре. Планирано је издавање услова за преко 130 предмета.

Очекујемо да све инвестиције које је водио град Лесковац преко ЈП Урбанизам и изградња уредно преда ЈКП Водовод Лесковац на употребу и даље одржавање, како би се корисницима омогућило прикључење на комуналну инфраструктуру.

17.4. Уградња водомера на даљинско читавање

У току 2023. године, ЈКП Водовод наставља са започетим процесом увођења водомера на даљинско читавање, који се показао као добра перспектива у системима који имају велики разгранат систем са великим броје прикључених објеката.

Тачно и прецизно читавање стања потрошене воде омогућава адекватно фактурисање воде за сваког корисника, са једне стране и смањење привидних губитака воде у систему са друге стране.

Узимајући у обзир неопходна почетна улагања за адаптирање постојећих водомера, комунално предузеће планира да постојеће водомере адаптира, и да настави са започетим процесом уградње водомера на даљинско читавање код нових корисника.

Предност је што имамо своју службу за сервисирања водомера у мрежи као и лабораторију за контролисање водомера које имају могућност да адаптирају постојеће водомере до профила 6/4". У складу са тим потребно је уградити додатне модуле на постојећим водомерима, како би се омогућило даљинско читавање.

Подсећамо на предности увођења водомера на даљинско читавање и то:

- смањење људског фактора при читавању на најмању могућу меру,
- прецизније мерење потрошње воде,
- брже и ефикасније читавање стања на водомеру без уласка у шахте,

- аутоматски унос прочитаног стања на водомеру, са терена, директно у базу података,
- смањење злоупотреба скидања водомера и било које манипулације од стране корисника,
- ажурирање база података о свим водомерима у систему,
- могућност да сам корисник прати потрошњу воде кроз апликацију.

17.5. Одржавање резервног изворишта

Имајући у виду да је акумулација „Барје“ настала преграђивањем површинског водотока, врло осетљива на спољашње утицаје, Одлуком Скупштине града Лесковца („Сл. Гл. града Лесковца бр.12/11“) постојећи бунари из којих се Лесковац некада снабдевао водом, именовани су као „резервно извориште“.

Овакав концепт представља велики бенефит за град Лесковац, могућност алтернативног водоснабдевања у случају потенцијане угрожености активног изворишта. Али одржавање два система је финансијски исцрпљујуће за комунално предузеће, имајући у виду да је алтернативно односно „резервно извориште“ већ дотрајало и није у експлоатацији пуних 11 година. Само са озбиљним финансијским улагањима у наредном периоду и екипом која ће радити на оспособљавању, реконструкцији и санацији система бунара, можемо очекивати да предвиђено „резервно извориште“ пустимо у рад, уколико се укаже потреба. У овом тренутку цена воде не покрива трошкове одржавања два система за водоснабдевање. За одржавање резервног изворишта неопходна је финансијска помоћ града на годишњем нивоу, како би се довело у функционално исправном стању.

У току 2022. град Лесковац је издвојио средства у износу од 800.000,00 динара, при чему је извршена позиција пескарења затвараачнице на новом постројењу и набавка опреме за прикључење на електричну енергију.

У току 2023. године, ЈКП Водовд Лесковац ће уложити средства за одржавање „резервног изворишта“ у износу од око 1.000.000,00 динара, ремонт бунара, одржавање уже зоне санитарне заштите и замену неисправних вентила и фазонских комада.

17.6. Планиране активности службе одржавања канализационог система и објекта у 2023. години

Са почетком изградње канализационе мреже града Лесковца отпочело се још шездесетих година прошлог века, када је направљен концепт прикупљања и одвођења отпадних вода. Канализациона мрежа се састоји из мреже главних колектора у граду који су јајастог или потковичастог попречног пресека, изведени од готових бетонских елемената или ливени на лице места. Они представљају основ за надоградњу разводне мреже по улицама ради прикључења корисника на систем одвођења воде. Остатак мреже изведен је од азбест-цементних цеви, док се у новије време интензивно кренуло са уградњом цеви од пластичних материјала.

Систем је пројектован и изведен као општи систем за прихват фекалних отпадних вода из домаћинства и индустрије али и прихват атмосферских вода са коловоза. Цео систем функционише као гравитациони, са 7 фекалних пумпних станица којима се препумпава вода из одређених делова града и то :

- ФПС на локацији старе сточне пијаце у Лесковцу,
- ФПС у ул.Његошевој у Лесковцу,
- ФПС у ул.Моравској у Лесковцу,
- ФПС на локацији бивше фабрике „АИК“ у Лесковцу,
- ФПС у Вучју,
- ФПС на локацији подвожљака у ул. Булевар ослобођења у Лесковцу,
- ФПС у непосредној близини фабрике „Невена“ у Лесковцу.

У сваку ФПС су уграђене по 2 пумпе јачине 2,5-6 kW које наизменично раде на препумпавњу фекалне воде.

Планом су превиђене позиције за санацију ФПС у ул. Његошевој, на локацији „Стара сточна пијаца“ и „АИК“ а које се односе на замену браварије, лимарије и осталих делова који су због испарења канализационог садржаја кородирала, а све у циљу повећања максималне безбедности радника који раде на одржавању фекалних пумпних станица. Имајући у виду да систем зависи од техничке исправности рада пумпи којима се отпадне вода препумпавају у систем, предвиђена су одређена финансијска средства за редован сервис и поправку свих пумпних станица.

Свега 5% укупне канализационе мреже покривено је изграђеном атмосферском канализацијом која прикупља кишницу са коловоза највећим делом из виших делова Хисарске падине и одводи воду у реципијент реку Ветерницу.

Од насељених места канализација је изграђена у насељу Вучје која чини независан систем и чије се отпадне воде упуштају у реку Вучјанку, док су насеља Горње Стопање, Доње Синковце, Братмиловце и Бобиште, прикључена на јавну канализацију чије се отпадне воде одводе на ЦППОВ.

За редовно одржавање канализационог система и објеката, планиране су следеће активности за 2023. годину:

- Набавка нових пумпних агрегата,
- Континуално одржавање канализационе мреже,
- Ремонт и сервисирање пумпних станица за препумпавање отпадне воде,
- Санација хидротехничких објеката у активном систему са довођењем у технички исправно стање, нарочито постојећих пумпних станица које препумпавају отпадну воду,

У 2023. години планира се наставак активности везаних за извршење уговорних обавеза са градом за одржавање јавних чесми, фонтана, подвожњака и уличних сливника, у циљу одржавања виталних инфраструктурних објеката у граду. Надзор над извођењем радова обавља ЈП Урбанизам и изградња Лесковац, које има задатак да прати извршење уговорних обавеза и оверава ситуације након изведених радова.

Највећи проблем код одржавања канализационог система стварају сами грађани којима сливници у граду служе да одлагање смећа, шута, комина, асфалта, а тоалет користе за бацање зимнице, влажних марамица, уложака и осталог слабо разградивог материјала. Водовод је више пута покретао акције према нашим корисницима, обавештавајући их писаним путем о начину коришћења канализационих система. Ненаменско коришћење канализације доводи до честих загушења у систему али и до прекида рада пумпних станица које имају важну улогу у препумпавању употребљене

воде. ЈКП Водовод Лесковац ће у циљу безбедног одвођења канализације, појачати редовно одржавање система и својим стучним тимом омогућити нормално функционисање.

Велики проблеми у одржавању система су:

- непостојање атмосферске канализације;
- објекти изграђени испод коте нивелете;
- непланска изградња, при чему велика количина отпадне воде из објеката и великих индустријских комплекса превазилази капацитете постојеће канализационе мреже.

Инвеститори имају високе захтеве у погледу одвођења атмосферских вода са платоа унутар њихових комплекса. Недостатак постојеће атмосферске канализације у граду врло често представља прву препреку при прикључењу корисника на канализациону мрежу. Решење мора да нађе град и планском документацијом одреди трасу за будући атмосферски колектор који ће се улисти у најближи реципијент, канал Бару или реку Ветерницу. Највећи проблеми су на локалитету фабрике „Младост“, јер постојећи индустријски колектор својим капацитетом не може да прихвати све атмосферске воде са кровова и комплекса великих привредних субјеката. Као последица оваквог поступања, јављају се изливања каналског садржаја на улицама преко постојећих канализационих шахти, или се вода враћа кроз канализациони прикључак у објекте, те плави и прави штету у објектима, али и долази до испада рада пумпних станица из система, због преоптерећења мреже и наиласка огромне количине атмосферске воде оптерећене неразградивим садржајем. Овакав проблем је нарочито изражен и на локацији „старе сточне пијаце“, која у техничком смислу због конфигурације терена, има пумпну станицу којом се сва фекална и атмосферска вода препумпава у постојећи канализациони систем. Како је велики број корисника прикључио атмосферску воду са кровова у своје канализационе прикључке, то је довело до преоптерећења мреже и као крајњи производ појаву поплаве и штету у објектима.

Једино решење је изградња атмосферске канализације на нивоу града Лесковца, нарочито на критичним местима за директно одвођење атмосферских вода до најближих реципијента река или ободних канала.

17.7. Активности службе одржавања о сервисирања водомера у мрежи и лабораторије за контролисање водомера у 2023. години

Служба одржавања и сервисирања водомера у мрежи заједно са Лабораторијом за контролисање водомера у току 2023. године планира да замени, сервисира, исконтролише и овери око 4 500 водомера од ½" до 6" за потребе ЈКП Водовод Лесковац и око 1.000 водомера за потребе трећих лица, преко уговорних обавеза.

Ради постизања бољег квалитета одржавање постојећих водомера у систему, ЈКП Водовод Лесковац је набавио машину за сачмарење, којом ће се постићи боље скидање наслага са водомера, а све у циљу повећања осетивости мерног инструмента у систему.

17.8. Инвестиције

У 2023. години, планирана су средства за реконструкцију дела водоводне мреже у улици Норвежанској до пумпне станице у улици Народни фронт. Како је урађена пројектно-техничка документација и добијено Решење о извођењу радова, сви услови су се стекли за покретање поступка реализације. У склопу реконструкције предвиђена је и набавка и уградња нове бустер станице у улици Народни фронт како би систем којим се снабдевају потршачи друге висинске зоне, био поуздан у раду. Овим би се побољшала хидрауличка слика јер се усмеравају веће количине воде за другу висинску зону из правца града, имајући у виду да се систем којим се снабдева друга висинска зона знатно проширен у односу на пројектовано стање, те да је неопходно прилагодити систем потребама потрошача.

Такође, због великог броја регистрованих хаварија на водоводној мрежи у ул. Томе Костић у Братмиловцу, на потезу од улаза у насеље Братмиловце, покренућемо поступак реконструкције водоводне мреже. За ову реконструкцију добили смо пуномоћје од града, да сами у својој режији прво израдим пројектно - техничку документацију, а затим из сопствених средстава извршимо реконструкцију. У току 2023. године покренућемо поступак јавних набавки за одабир извођача радова, те се очекује реализација средином године.

Планиране инвестиције у 2023. години:

Редни број	Назив пројекта	Извор финансирања	Вредност у динарима
1	Реконструкција водоводне мреже у делу улице Норвежанске до ЦС Народни фронт. — тендер за одабир извођача радова, — реализација	ЈКП Водовод	7.000.000,00
2	Реконструкција водоводне мреже у улици Томе Костића у Братмиловцу	ЈКП Водовод	15.000.000,00
Укупно:			22.000.000,00

Табела 8. Планиране инвестиције у 2023. години

18. Планиране активности правног сектора предузећа у 2023. години

У 2023. години вршиће се усклађивање (измене и допуне постојећих аката) у складу са новим прописима и изменама и допунама већ постојећих законских прописа, како на републичком тако и на нивоу локалне самоуправе.

Активност службе поред напред наведеног биће усмерена и на:

- Заступање предузећа испред судова и других органа и организација,
- Предузимање мера за смањење броја тужби за физичка и правна лица у 2023. години;
- Уговарање послова прикључења на водоводну и канализациону мрежу;
- Покретање прекршајне и кривичне одговорности за крађу воде / нелегалних прикључака на водоводну и канализациону мрежу у сарадњи са службом продаје и наплате потраживања,

- Превентивни рад са корисницима пре принудне наплате и код принудне наплате већ утужених потраживања, како се убудуће корисници не би поново налазили у улози извршног дужника и плаћали много више новца јавним извршитељима него што износи сам дуг за извршену услугу испоруку воде, услугу одвођења отпадних вода,
- Превентивно деловање и упознавање запослених са последицама тежих повреда радних обавеза и непоштовања радне дисциплине како би се смањио број повреда истих и кажњавање запослених по том основу,
- праћење прописа из свих области права, ради законитог пословања предузећа, сарадња са осталим службама на свим нивоима руковођења ради успешнијег обављања задатака сваке службе појединачно и остале активности које доприносе даљем развоју пословања предузећа.

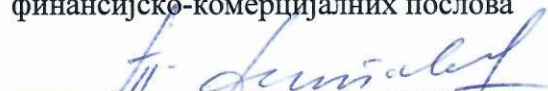
Број 9925

У Лесковцу, 25.11.2022 године.

Директор

 Станиша Ристић, дипл.екон.

Извршни директор
 финансијско-комерцијалних послова

 Татјана Филиповић, дипл.екон

Руководилац службе финансија,
 планирања и информационих технологија

 Миладин Раонић, дипл.екон.